

De examenperiode komt er weer aan. Vorig jaar schreven we dat wij leerlingen enkele weken vóór de officiële examenuitslag naar school lieten komen om hen inzicht te geven in de verwachte prestaties, waarbij een deel van de leerlingen ruim op tijd kon beginnen met het leren voor een mogelijk herexamen. We braken dus met de norm om tot de uitslag niets met leerlingen te delen. Er kwamen vorig jaar veel reacties op het artikel en het resulteerde zelfs in artikelen in de krant. We krijgen er de laatste tijd weer veel vragen over: mag dat gewoon? hoe doen jullie dat dan? wat levert het op? Dat lees je in dit artikel.

Aanleiding

Hoe zijn jullie er op gekomen om dit te doen?

[Het idee van het bespreken](#) van de verwachte examenuitslag met leerlingen kwam door een vraag van een leerling zelf: zij vroeg aan haar docent of zij met hem het examen mocht bekijken. Dit omdat zij gewend was om iedere toets zelf na te kijken en te bespreken met de docent. In plaats om vanuit gewoonte te antwoorden met “nee”, kwam er een gedachte: ‘... waarom niet?’.

Vanuit deze vraag is er met de vakdocent en examencommissie gekeken naar het [eindexamenbesluit](#): wat mag je nu precies wel en niet doen als school? Hierin bleek niks bezwaarlijks te staan (zie hieronder): er was dus geen reden om ‘nee’ te zeggen, dus werd het ‘ja’.

Examenreglement

Mag je de eindexamens eerder bespreken met leerlingen?

Bij het bekijken van de regels komt naar voren dat leerlingen:

- 1) ..hun antwoorden van het examen mogen inzien (en een kopie ontvangen).
- 2) ..hun antwoorden middels het correctievoorschrift mogen bespreken met de vakdocent.
- 3) ..mogen weten hoeveel punten zij volgens de vakdocent hebben behaald.

De enige regel die gaat over het bewaren van examenwerk is:

Artikel 57. Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen en de rekentoets der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.

Hierin staat niks over het al dan niet delen van de verwachte score.

Mag dit? Ja, zegt het College voor Toetsen en Examens. Het landelijke orgaan ziet geen probleem in deze aanpak. 'Als de centrale examens en de antwoorden daarbij openbaar zijn, dan mag dat', licht een woordvoerder toe. 'Het staat iedereen vrij om te oefenen met schriftelijke centrale examens die zijn afgenomen, mits ze zijn gepubliceerd.' - [Volkskrant \(14-06-2017\)](#).

Aanpak

Hoe bespreken jullie de verwachte examenuitslag met leerlingen?

[Wij pakken het als volgt aan](#): ter voorbereiding op de bespreking vraagt de examencoördinator - rondom het aanleveren van de 1e correctie - alle vakdocenten welk CE cijfer leerlingen zouden hebben bij een N-term van 0 (N=0) en welk CE cijfer leerlingen zouden hebben bij de verwachte N-term (dit wisselt per vak, waarbij wordt gevraagd om een zeer voorzichtige schatting te maken op basis van de afgelopen jaren). Hierbij is 2e correctie soms al afgerond en soms is dat nog niet het geval.

Dit kan dus ook bij **digitale examens**; je weet hoeveel punten er behaald kunnen worden én hoeveel punten de kandidaten hebben.

Vervolgens volgt er een vergadering zoals bij de officiële examenuitslag, waarbij er met mentoren en vakdocenten wordt besproken welke leerlingen een risico lopen en aan welke vakken zij het beste kunnen gaan werken in de weken richting de examenuitslag. Hierbij kan het soms verstandig zijn om een leerling aan meerdere vakken te laten werken: op die manier kan er op basis van de definitieve normering én een paar weken oefenen een weloverwogen keuze worden gemaakt voor de juiste herkansing.

Vervolgens laten we alle examenkandidaten naar school komen en hun verwachte examenuitslag inzien. Tegen de leerlingen wordt daarbij duidelijk verteld dat het een *inschatting* is, geen uitslag:

“...door het ontbreken van de normering kunnen wij geen uitslag geven. Wél kunnen wij zeggen in hoeverre je een risico loopt en of het dus verstandig is om je de komende weken voor te bereiden op een herexamen.” Vervolgens voeren de mentoren met de leerlingen die een risico lopen een individueel gesprek (soms met de ouders erbij, als dat wenselijk is voor de situatie). Zij krijgen de opdrachten om contact te zoeken met de vakdocent(en), die de examens met de leerlingen bespreken, een plan van aanpak maken en vervolgens extra lessen organiseren om de leerlingen klaar te stomen voor een eventueel herexamen.

Ervaring

Wat is jullie ervaring met het bespreken van de verwachte examenuitslag?

Afgelopen jaar zijn er 20 leerlingen bezig geweest om zich voor te bereiden op het mogelijk herexamen. Uiteindelijk was het voor 7 kandidaten noodzakelijk een herexamen te maken maar hebben er in totaal 11 leerlingen een herexamen gemaakt, omdat enkele leerlingen hun gebruikte tijd graag wilde benutten door alsnog een herexamen te maken. Alle leerlingen en ouders waren erg positief over ons initiatief. Ook wij als school hebben het als erg positief ervaren dat we de norm hebben doorbroken. Ook dit jaar gaan we leerlingen weer betrekken bij hun examenuitslag, net zoals we dat doen bij schoolexamens.

Binnen een onderwijswereld waar formatief toetsen steeds belangrijker wordt hebben we een norm opgebouwd om niets met leerlingen te delen alvorens de examenuitslag bekend is - iets wat dus onnodig is. Doorbreek de norm: betrek leerling bij het examenproces.

Heb je vragen over dit artikel? Stel deze dan gerust hieronder! We zullen zo snel mogelijk antwoord geven.